

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกในโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของประชาชนเทศบาลตำบลจ้อหออำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนเทศบาลตำบลจ้อหออำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่มีส่วนร่วมในโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่มีผลต่อสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตเทศบาลตำบลจ้อหอ ศึกษาเฉพาะเทศบาลตำบลจ้อหอทั้ง 6 หมู่บ้าน ผู้วิจัยใช้การสุ่มโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling) จำนวน 255 ครั้วเรือน ลักษณะของกลุ่มที่เลือก คือเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. เพื่อเป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาแนวทางในการปฏิบัติ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครั้วเรือนที่เป็นสมาชิกของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งสมาชิกที่เป็นกรรมการกองทุนฯ และสมาชิกที่เป็นหัวหน้าชุมชนหมู่บ้าน การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวม ใช้ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปของตารางและวิธีการเชิงพรรณนา

สรุปผล และอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษา พบว่า ครั้วเรือนที่เข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.55 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 20.78 และร้อยละ 18.82 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปตามลำดับส่วนใหญ่หลังเข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 88.20 ยังประกอบอาชีพเดิม รองลงมาทำอาชีพเสริมเพิ่มเติม ร้อยละ 10.60 และเปลี่ยนอาชีพใหม่ ร้อยละ 1.20 ตามลำดับ การเข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่ได้มีการกู้ยืมเพื่อลงทุนในอาชีพหลัก ร้อยละ 68.60 รองลงมากู้ยืมเพื่อลงทุนในอาชีพเสริม ร้อยละ 22.00 และร้อยละ 4.70 กู้ยืมเพื่อลงทุนในกิจการใหม่ ตามลำดับ ส่วนใหญ่ใช้เงินจากการกู้ยืมไปเพื่อจ่ายเป็นทุนหมุนเวียน รองลงมาเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์ ตามลำดับ ซึ่งจำนวนเงินกู้ยืมจากโครงการฯ เฉลี่ย 15,521.91 บาทต่อครั้วเรือน

ระยะเวลาในการกู้ยืมจากโครงการฯ เฉลี่ย 11.90 เดือน อัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืมจากโครงการฯ เฉลี่ยร้อยละ 7.03 ระยะเวลาในการผ่อนชำระเงินกู้ยืมจากโครงการฯ เฉลี่ย 11.55 เดือน และมีจำนวนเงินผ่อนชำระต่อเดือนเฉลี่ย 1,417.84 บาทต่อครัวเรือน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ

การศึกษา พบว่า รายได้ของกลุ่มตัวอย่างครัวเรือน ก่อนเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีรายได้เฉลี่ยปีละ 86,123.26 บาท ส่วนใหญ่มาจากรายได้หลัก หลังเข้าร่วมโครงการฯ มีรายได้เฉลี่ย 88,504.71 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.15

ด้านรายจ่ายของกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มีรายจ่ายเฉลี่ย ปีละ 59,680.86 บาท หลังเข้าร่วมโครงการฯ มีรายจ่ายเฉลี่ย 64,611.01 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.26 โดยส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายเพื่อการบริโภค รองลงมาเป็นรายจ่ายเพื่อจ่ายคืนเงินกู้ และ จ่ายเพื่อซื้อวัตถุดิบในกระบวนการผลิต ตามลำดับ

ด้านเงินออมของกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มีเงินออมเฉลี่ย ปีละ 23,697.69 บาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.42 ของรายได้รวม หลังเข้าร่วมโครงการฯ มีเงินออมเฉลี่ย 23,893.70 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.83 หรือเป็นสัดส่วนร้อยละ 27.00 ของรายได้รวม

ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ

จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนหลังเข้าร่วมโครงการฯ พบว่า กลุ่มตัวอย่างครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.15 แต่สัดส่วนของรายจ่ายหลังเข้าร่วมโครงการฯ ได้เพิ่มขึ้นตามไปด้วยจากร้อยละ 71.58 เป็นร้อยละ 73.00 ทำให้การออมของครัวเรือนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงร้อยละ 0.83 ทั้งนี้เนื่องจากครัวเรือนนำรายได้ส่วนหนึ่งไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภค เช่น รถจักรยานยนต์ โทรศัพท์มือถือ โทรทัศน์ ฯลฯ ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.46 และอีกส่วนหนึ่งใช้จ่ายเพื่อการผลิต เช่น ซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์ ค่าวัสดุ ค่าจ้างแรงงาน ฯลฯ ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.29 ในขณะที่สัดส่วนการจ่ายคืนเงินกู้กลับลดลงร้อยละ 27.19 เนื่องจากการกู้ยืมของครัวเรือนเป็นการกู้เพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในครอบครัวเป็นหลัก และนำไปใช้เป็นทุนหมุนเวียน ซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์ และจ่ายค่าวัสดุ ค่าจ้างแรงงาน ฯลฯ ในกิจการครอบครัวขนาดเล็ก ทำให้ครัวเรือนไม่สามารถนำเงินมาจ่ายคืนเงินกู้ได้

ตอนที่ 3 สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหาและอุปสรรค ของการเข้าร่วมโครงการ

จากการแสดงความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ ยังพบปัญหาและอุปสรรคของการเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

กิจกรรมทางด้านการผลิตและการตลาด พบว่า

- 1) ผลผลิตด้านการเกษตรทำให้ผลผลิตที่ได้ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้
เกิดความล่าช้าไม่เป็นไปตามฤดูกาล
- 2) การตลาดเกิดความผันผวนไม่มีเสถียรภาพราคาสินค้าตกต่ำ
- 3) ต้นทุนการผลิตทางด้านการเกษตรสูงเกินไป

ด้านข้อจำกัด/กฎระเบียบ/ การบริหารจัดการของรัฐบาล พบว่า

- 1) สถานที่ทำการกองทุนยังไม่ค่อยอย่างถาวร และเวลาทำการไม่แน่นอน
- 2) สมาชิกขาดความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบกองทุนหมู่บ้านฯ
- 3) ขาดการประชาสัมพันธ์ และการชี้แจง ให้ความรู้เพิ่มเติม
- 4) การดำเนินงานมีขั้นตอนยุ่งยากเกินไปในการจัดเตรียมเอกสารในการ
เข้าร่วมเป็นสมาชิกฯ
- 5) เงินกองทุนมีไม่เพียงพอให้สมาชิกทำการกู้ยืม
- 6) ขาดความเป็นอิสระในการบริหารงาน และกรรมการมีจำนวนมาก

เกินไป

ข้อเสนอแนะจากปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

ด้านการผลิตและการตลาด

รัฐบาลควรเอาใจใส่ดูแลหาตลาดรองรับผลผลิตของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
ไม่ควรให้คณะกรรมการดำเนินงานแก้ไขปัญหาดตามลำพัง

ด้านข้อจำกัด / กฎระเบียบ/การบริหารจัดการ

- 1) ควรเพิ่มระยะเวลาในการชำระเงินกู้ยืม และควรเพิ่มวงเงินกู้ยืม
- 2) ควรลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม และไม่ควรถูกที่รัฐบาลกำหนด
- 3) ควรกำหนดระยะเวลาการทำงาน และสถานที่ให้ชัดเจน
- 4) ควรมีการจัดทำรายการบัญชีให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้
- 5) ควรมีการประชุมทุกเดือนเพื่อให้ทราบการเคลื่อนไหวของบัญชี
- 6) ควรมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านให้
สมาชิกรับทราบ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย การศึกษาพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกในโครงการกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมี
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากงานวิจัยดังนี้

เชิงนโยบายจากงานวิจัย

1. คณะกรรมการควรมีการร่วมกันประเมินผล โดยต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อติดตามการดำเนินการกิจการและประเมินผลงานของโครงการต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมีการให้การสนับสนุนสมาชิกกองทุนที่ประสบความสำเร็จ ในการประกอบอาชีพจากเงินที่ได้รับจากกองทุน ให้มาช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำแก่สมาชิกอื่นต่อไป
2. รัฐบาลควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความชัดเจนและต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบแนวนโยบายของกองทุนหมู่บ้านฯ ทราบระเบียบการบริหารกองทุน ทราบวิธีการเข้าร่วมเป็นสมาชิก และทราบสิทธิของการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. สำนักนายกรัฐมนตรี ควรปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วย การจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2544 ให้มีแนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้าน มีมาตรฐานเดียวกันทุกแห่งเพื่อง่ายต่อการตรวจสอบ และควบคุมเงินกองทุน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากประชาชน

1. สำนักนายกรัฐมนตรี ควรกำหนดหน่วยงานราชการในการรับผิดชอบตรวจสอบในการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านเป็นระยะ เพราะการปล่อยให้ประชาชนตรวจสอบกันเองอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งในหมู่บ้าน และการทุจริตคอร์รัปชัน
2. สำนักนายกรัฐมนตรี ควรปรับปรุงวงเงินจำนวนที่ให้กู้ยืมเพิ่มขึ้น เนื่องจากบางโครงการวงเงินที่อนุมัติให้กู้ยืมไม่เพียงพอต่อการลงทุน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรให้คำแนะนำแก่ผู้นำหมู่บ้านในการเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ให้มากขึ้น และอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความศรัทธา และความเชื่อมั่นในตัวเอง
2. หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ควรจัดให้มีการฝึกอบรมคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านฯ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย หลักเกณฑ์การกู้ยืม วิธีการขอกู้ยืมเงิน รวมทั้งการบริหารจัดการอื่นๆ เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกันและไม่สับสนในการปฏิบัติงาน
3. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองควรจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินการกองทุนหมู่บ้าน เช่นการเป็นสมาชิก ขั้นตอนการกู้ยืม ขั้นตอนการชำระคืนกองทุนฯ
4. หน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องกองทุนหมู่บ้าน ควรเข้าไปร่วมตรวจสอบโครงการที่สมาชิกส่งมาขอกู้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด เพื่อป้องกันการนำเงินใช้ผิดวัตถุประสงค์ และป้องกันการเล่นพรรคเล่นพวก ระหว่างคณะกรรมการกับประชาชน

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรมีการสอบถามความคิดเห็นจากข้าราชการในหน่วยงานที่รับผิดชอบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองว่า มีปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น และหาแนวทางในการแก้ไข
2. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้กำหนดกลุ่มประชากรในการวิจัยเป็นกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งสมาชิกที่เป็นกรรมการกองทุนและสมาชิกที่เป็นหัวหน้าหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลจ้อหอ ข้อมูลนี้ยังไม่ครอบคลุมทั้งหมดของเขตเทศบาล เนื่องจากเทศบาลตำบลจ้อหอ มี 2 ตำบล คือตำบลบ้านเกาะ และตำบลจ้อหอ วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษา กรณีศึกษาเฉพาะตำบลจ้อหอในเขตเทศบาล โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sampling) มีทั้งหมด 6 หมู่บ้าน ซึ่งการสำรวจแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ 255 ครั้งเรือน และการควรศึกษาครั้งต่อไป ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ ควรกำหนดกลุ่มประชากรทั้ง 2 ตำบลในเขตเทศบาลตำบลจ้อหอ คือ ตำบลบ้านเกาะ และตำบลจ้อหอ
3. ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการสุ่มตัวอย่างโดยการสัมภาษณ์ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และประชาชนที่เป็นสมาชิกกองทุน รวมทั้งประชาชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และสมบูรณ์ของงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป